

## Prejav na slávnostnom zhromaždení SDK v Martine

(1997)

*Vážené dámy a páni!*

Turčiansky Svätý Martin je osudovým mestom pre Slovákov. Tu sa schádzali v minulom storočí slovenskí národovci, tu vydával Svetozár Hurban Vajanský Národné noviny, sem prišli pred sedemdesiatimi deviatimi rokmi slovenskí predstavitelia a rozbili Uhorsko. Na tunajšom Národnom cintoríne spočívajú tvorcovia modernej slovenskej kultúry. Kde inde možno lepšie začať novú etapu pohybu Slovenska vpred než tu v Martine, kde na nás zo všetkých kútov pozerá bohatá slovenská minulosť.

V minulosti sa schádzali Slováci v Martine, aby zachránili náš národ pred zánikom. Ich dielo bolo úspešné. Nielen že zachránili národ pred zánikom, ale priviedli ho na cestu rozkvetu. Dvadsiate storočie je veľkým storočím pre Slovákov. Oslobodili sme sa spod maďarskej nadvlády, sedem desaťročí sme boli spolubudovateľmi úspešného európskeho štátu. Trvalé vedomie našej národnej samohybnosti vyústilo do súčasného samostatného Slovenska. My dnes prichádzame do Martina, aby sme stabilizovali slovenskú štátnosť, aby sme obnovili vnútornú slobodu Slovákov a aby sme získali pre Slovensko európsku hviezdičku.

Podceňuje slovenský národ, kto si myslí, že samostatnosť Slovenska možno zaručiť iba koncentráciou moci v ústredí, obmedzovaním slobody tlače a predimenzovaným budovaním tajnej služby.

Slováci si dokážu vládnuť sami, v priateľstve, solidarite a podľa zákonov. Slovensko je samostatné, pretože sa po stáročie cítilo samostatným. Ti, ktorí iba v poslednej chvíli naskočili na národnú vlnu, nemôžu pod jej pláštikom pozbavovať Slovensko vnútornej slobody a vykrádať jeho bohatstvo. Slovenská štátnosť bude pevná a zabezpečená, ak bude spočívať na slobode a úcte k občanom, úcte k zákonom a demokracii. Slovensko nezíska dobré medzinárodné postavenie vynakladaním stámmiliónov korún na zahraničné reklamné firmy. Slovensko získa dobré medzinárodné postavenie, ak bude robiť politiku, na ktorú budú môcť byť Slováci doma aj v zahraničí hrdí. Politiku, ktorá bude riešiť medzinárodné problémy a nie vytvárať nové. Takú politiku bude robiť Slovenská demokratická koalícia. Slovenská demokratická koalícia zabezpečí slobodu všetkým obyvateľom Slovenska, vrátane slobody od organizovaného zločinu.

Naši predchodcovia zachránili národ, pretože je to schopný a pracovitý národ. My obnovíme príležitosť pre schopných a pracovitých.

Naši predchodcovia zachránili národ, pretože sa mohli oprieť o jeho kresťanské základy a tieto kresťanské základy ďalej upevňovali. Slovenská demokratická koalícia sa hlási ku kresťanským základom našej kultúry a chce budovať štát na základe kresťanskej sociálnej náuky.

Martin je akoby ukrytý pod hoľami, ale rozhľad bol z neho na všetky strany. Prichádzali sem štúrovci, ktorí študovali v Nemecku. Žil tu Svetozár Hurban Vajanský, ktorý všetky nádeje upieral na Rusko. V októbri 1918 roku tu podpísal Deklaráciu Andrej Hlinka, kňaz rímskej cirkvi. Zo všetkých týchto smerov prichádzali na Slovensko dôležité kultúrne podnety, spoluvytvárali našu kultúru a dodnes si ich veľmi vážime. Zároveň treba povedať, že úvahy o geopolitickej orientácii Slovenska sú iba zaujímavou intelektuálskou zábalou, ale pre prostých slovenských ľudí je otázka dávno vyriešená. Slováci boli a sú západným národom. Nielenže píšeme latinou, ale naša kultúra bola rozhodujúcou mierou formovaná západným

kresťanstvom. Naše hranice boli poldruha storočia hranicou obrany západného kresťanstva proti tureckým výbojom. Naše hospodárske zvyklosti pochádzajú zo Západu a naše právo naväzuje na rímske právo. Tieto väzby sú väčšine obyvateľstva Slovenska samozrejme a každá vláda ich musí rešpektovať. Súčasným stelesnením európskeho Západu je Európska únia. Naša historická spätosť so Západom v súčasnosti smeruje do Európskej únie a musí vyústiť do nášho členstva v Únii. Vláda, ktorá by toto nechcela rešpektovať, sa ocitne mimo hlavného prúdu historických a politických trendov. Slovenská demokratická koalícia si kladie za cieľ priviesť Slovensko do Európskej únie. Máme v programe naplnenie politických pravidiel, ktoré sú aj politickými pravidlami Európskej únie. Členstvo v Európskej únii vidíme ako strategický zámer našej politiky. Pri uzatváraní jednotlivých dohôd s Úniou budeme však tvrdo obhajovať slovenské záujmy, ako to koniec koncov robia všetky členské štáty Únie, keď sa to týka ich záujmov. Projekt európskej integrácie je dominujúcou myšlienkou druhej polovice 20. storočia. Slovensko z neho nemôže vypadnúť. Povedzme si aj otvorene, že oproti členstvu v Európskej únii dlhodobo niet pre Slovensko priradenej inej alternatívy. Slovensko sa jednoducho nemá na koho obrátiť.

Ale práve tu v Martine, kde žil Vajanský a kde je na niektorých hrobkách na Národnom cintoríne azbukou napísané Večnája pamjať, priam musíme povedať, že chceme mať dobré a priateľské vzťahy s Ukrajinou i Ruskom. Je to naša politická aj morálna povinnosť. Slovensko tradične lepšie než iní rozumelo kultúre Východu aj Západu a nechceme sa tejto svojej prednosti vzdať.

Dámy a páni!

Všetky úvahy o právnom a demokratickom štáte musia začať rešpektovaním inštitúcií takého štátu a platným prijímaním zákonov. Hlavou nášho štátu je prezident. A preto prezidenta treba bezpodmienečne rešpektovať. Ako sa môžu vôbec hlásiť k Slovenskej republike takí jej občania, ktorí znevažujú prezidenta. Vláda zákona

začína platným prijímaním zákonov. Platné zákony môže prijímať iba parlament s platne zvolenými poslancami. Ako môže prijímať platné zákony parlament, v ktorom hlasujú dvaja neoprávnení členovia. Vzorom pre občanov v dodržiavaní zákonov by mal byť prezident a vláda. Ako môže byť vzorom parlament, ktorý odmieta splniť rozhodnutie Ústavného súdu. Ako môže byť vzorom v dodržiavaní zákonov vláda, ktorá opakovane predkladá parlamentu návrhy zákonov rozporné s Ústavou. Vláda, ktorá ďalej privatizuje spôsobom, ktorý Ústavný súd zakázal. Mocenské zložky štátu sú na to, aby chránili bezpečnosť občanov. Ako môže chrániť bezpečnosť občanov tajná služba, ktorá sama unesie slovenského občana do cudziny a inému uloží do auta časovanú nálož.

V Turčianskom Svätom Martine sa dvakrát v dejinách stretli slovenskí predstavitelia a vypracovali memorandum, druhý raz Deklaráciu, ktoré zmenili beh slovenských dejín. Určite ani raz netušili, že samostatné Slovensko sa bude musieť boriť s takými elementárnymi problémami. Tým viac je potrebné, aby sme prinavrátili samostatné Slovensko do podoby, o akej snívali poprední muži nášho národa v tomto meste v júni 1918. Nech nám v našom úsilí Boh pomáha.

30. augusta 1997